

The Time That Remains

Yönetmen: Elia Suleiman

Senaryo: Elia Suleiman

Oyuncular: Ali Suliman (Eliza'nın sevgilisi), Saleh Bakri (Fuad)

2009 / İngiltere, İtalya, Belçika, Fransa / Arapça, İbranice, İngilizce / 109'

İç acıtıcı bir mizahın gölgesinde savaş ve yıkım... Elia Suleiman'ın filmografisine baktığımızda üç filmi için de aynı cümleyi kurmak mümkün. Dört ayrı zaman dilimine yayılan hikayesiyle *The Time That Remains* otobiyografik bir film. 1948 Arap-İsrail Savaşı dönemi ve sonrasını anlatan hikaye, Suleiman doğmadan önce, bir direniş savaşçısı olan babasının yakalanıp işkence görmesiyle başlıyor. Suleiman'ın babasının günlükleriyle ve annesinin sürgündeki yakınlarına yolladığı mektuplarla şekillenen bu anılar, ilerleyen bölümde yönetmenin kaotik çocukluğuna tanık olmamızla devam ediyor. Elia 'İsraili bir Arap' olarak Yahudi okulunda öğrenim görüyor, Amerika'nın sömürgeci ve emperyalist olduğunu iddia eden radikal söylemleri yüzünden öğretmeninden sürekli azar işitiyor. İlk üç bölümde kendi toprağında azınlık olarak yaşayan ailenin isyanla, direnişle olan ilişkisini izliyoruz. Yer yer karşı çıkan, yer yer boyun eğen, bölünmüş zaman parçacıklarında gezinen hafızalarıyla aile, günlük yaşamına devam etmeye çalışıyor. Son bölümde de ülkesine geri dönen Suleiman'ın modernleşmiş Nasıra ile dingin kucaklaşmasını seyrediyoruz.

Slapstick komediyi günümüzde canlı tutmayı başaran nadir yönetmenlerin arasında koyabileceğimiz Suleiman, *The Time That Remains*'de da aynı tutumla mizahı politize ediyor. Savaş alanını bilmeyen Iraklı asker; İsrail egemenliğinden şikayetçi, düzenli aralıklarla kendini yakmaya çalışan alkolik komşu ve aile dostu Olga'nın sürekli çöpe atılan kekleri sessiz komedi filmlerinden tanıdık olduğumuz, tekrar eden muzip sahnelerden sadece birkaçı. Zaman zaman protestolara ve karışıklıklara sahne de olsa Nasıra şehri hüzünlü bir sakinlik içinde İsraili olmayı kabulleniyor. Suleiman'ın memleketine dönüşünü resmeden son bölümde de yönetmenin Buster Keaton benzeri bir ifadeyle olaylara karşı takındığı absürt sessizliğini görüyoruz.

Elia Suleiman'ı eşsiz kılan özelliği, Ortadoğu'nun kanayan yarası Filistin'in hikayesini sinemaya yansıtma şeklinde saklı. Suleiman, köklerini ülkesinin yaslı tarihini izleyiciyi provoke etmeden dolaylı yoldan resmetmeye çalışıyor. Travmatize olmuş halk, zamanın parçaladığı hatıralarıyla giderek tepkisizleşmeye, pasifize olmaya başlıyor. Hırs, öfke ya da acımasızlık ifadeleri görmediğimiz, şiddeti içselleştirmiş karakterler, gerçekçi olmayan, tuhaf, üzerine çalışılmış mizansenlerle karşımıza çıkıyor. Absürdizme yaklaşan bu tuhaflık, savaş gölgesinde yaşayan neslin anımsayabildiklerinin nasıl manipüle edildiğine, travmadan kaynaklı ters yüz olmuş gerçekliklerine atıfta bulunuyor. Ansızın ve seyrek hissedilen melankolik dakikalar, başkaldırıdan ziyade kasvetli bir hüzün barındırıyor.

Filmin rüya hissi veren, dalgın atmosferi başarıyla oluşturulmuş sinematografi sayesinde belirginleşiyor. Her bir sahnede özenle düzenlenmiş mizansenler, filmin masalsı havasını güçlendiriyor. Bu manzara üzerine konumlanmış sessizlik aslında içten içe Ortadoğu sorununun çözümsüzlüğü üzerine çok şey söylüyor. *The Time That Remains*, kaybedilmiş zamanın izini süren, gücünü durağanlığından alan fazlasıyla dokunaklı bir film.

Raye Askın

2 Mayıs Pazartesi 18:00